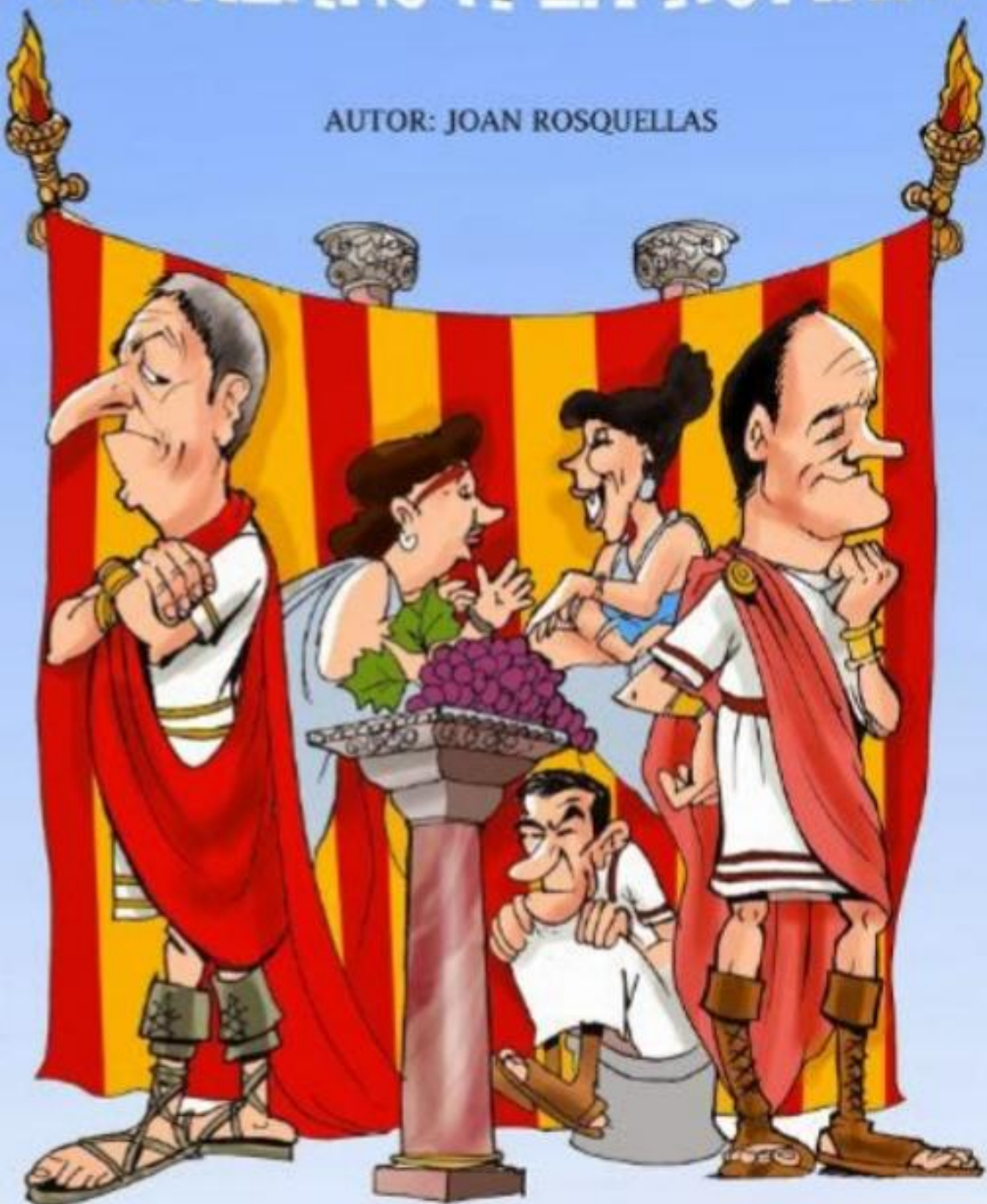

CATALANS A LA ROMANA

AUTOR: JOAN ROSQUELLAS

CATALANS A LA ROMANA

Joan Rosquellas

Obra guanyadora del Memorial Santos i Antolí

PERSONATGES

Casio Crasso	Cònsol de la província
Meneo	Esclau tastador
Filippa	Dona del cònsol
Octàvia	Esclava de la casa d'en Crasso
Caius Sempronius	Comerciant benestant
Cinna	Dona de Caius
Marcus Galanus	Jove capità
Metelo	Independentista
Delirius Màximus	General romà
Sibil·la	Endevinadora
Clàudia	Esclava de Cinna
2 Soldats	

PRIMER ACTE

Sala d'una mansió romana a la Costa Brava. És la casa del cònsol romà de la província. Al fons, la terrassa, que dóna al Mediterrani, té una barana de pedra i als costats dues àmfores amb plantes. A la sala taules baixetes, safates amb fruites, triclinics i columnes. Som l'any 40 a. JC. Uns moments abans i mentre s'obre el teló, sona una estrident fanfàrria. De peu, al bell mig de l'escenari, el cònsol Crasso parla amb to de míting, dirigint-se al públic. A un costat seu, però més al fons, Meneo, un esclau que duu un pergami a les mans, fa d'apuntador donant lletra al seu amo.

CRASSO: Romans!! Fa temps que esperava l'oportunitat de dirigir-me a vosaltres, oh noble poble, des d'aquest fòrum... El nostre estimat Cèsar, valorant en més del què es mereix la meva humil persona, m'ha nomenat Senador. *(Dubte)* D'això... Cèsar veu que la vol...

MENEO: Cèsar vol que la veu...

CRASSO: Ah, sí! Cèsar vol que la veu de les províncies de la Mediterrània arribi a Roma... i...

MENEO: I jo, tot complint...

CRASSO: I jo, tot complint els desitjos del nostre Emperador, seré el més fidel dels senadors, pel bé del poble i de l'Imperi!

(Meneo, seguint el joc, imita els suposats crits del poble)

MENEO: Bé!! Visca!!! Som-hi!!!

CRASSO: Romans!!!

(Entra Filippa esverada pels crits)

FILIPPA: Es pot saber que son aquests crits?

CRASSO: *(Molt digne)* Naturalment! Es tracta del discurs que pronunciaré davant del poble de Roma, el dia que em nomenin Senador. Tu mateixa em vas exigir que el preparés.

FILIPPA: Però, que no veus que el dia que et nomenin senador, aquest discurs no et servirà de res?

CRASSO: Què vols dir?

FILIPPA: Ai! Que n'ets de ximple! Si un dia hem d'anar, que hi hem d'anar! a Roma, hauràs de fer el discurs en llatí. En la llengua de l'Imperi.

CRASSO: Ja hi som!

FILIPPA: No hi som! I no hi serem mai, a la capital, si no t'hi esforces una mica més.

CRASSO: Prou que m'esforço! Però... això de parlar llatí...

FILIPPA: T'aguantés! No consentiré que facis el pagès!

CRASSO: Bé, faré el que pugui. Però penso que el que més valorarà el Cèsar és la meva feina. Què no compleixo els meus deures de cònsol de l'Imperi en aquesta província de la Costa Bravum? Què no recapto els impostos i que no he omplert d'or les arques de Roma?

FILIPPA: Sí, i ben poc les nostres...

CRASSO: Això són mèrits i no parlar millor o pitjor en llatí.

FILIPPA: *(Conformada)* Ja ho veurem... *(A Meneo)* I tu, que hi fas aquí com un estaquirot?

MENEO: *(Parlant-li de molt aprop)* Jo feia d'apuntador.

FILIPPA: Ecs...! Doncs apunta cap una altra direcció! Quina pudor d'all i oli! *(Adonat-se'n)* All i oli? *(A Crasso)* Sí, eh? Ja has tornat a berenar!

CRASSO: Dona... sentia un desmai...

FILIPPA: Ja puc esforçar-me, jo! Ja puc preocupar-me, jo! Si és que, amb tu, no hi ha manera! Què no veus que les túniques que he encarregat per quan siguis Senador et quedaran estretes? Com vols lluir a la tribuna d'oradors, davant del poble, si t'afartes d'all i oli?

CRASSO: Solament han estat dues llesquetes... Oi, Meneo?

MENEO: Les primeres! Després he perdut el compte.

FILIPPA: Per tots els déus! Quina raó tenia la meva mare! Quin home! *(Sur)*

(Tant aviat com desapareix Filippa, Crasso intenta escanyar Meneo)

CRASSO: Vine'm aquí, traïdor!

MENEEO: Senyor, per pietat, no em remeneu, que tinc l'estómac ple!

CRASSO: I tant! Si has menjat més que jo!

MENEEO: Jo solament tasto, senyor. Jo sóc l'esclau tastador... i tasto.

CRASSO: Fuig, fuig! Ves-te'n on jo no et pugui veure! *(Acostant-se a la porta i cridant perquè el pugui sentir la dona des de dins)* Tu! Tu ets qui em fa menjar! Tu! Tot el que tastes ho trobes tant bo! Ves-te'n, ves-te'n! *(Baix, a Meneo)* Ves-te'n a la cuina a veure que hi ha per sopar.

MENEEO: D'acord! Vaig, tasto i torno! *(Surt)*

CRASSO: Quina dèria que té aquesta dona meva, amb això d'anar a Roma. El cas es que, a mi, ja m'agrada, ja, això de ser senador... Però ella, en fa massa... en fa massa...

(S'estira al triclinium i comença a menjar raïm)

FILIPPA: *(Entrant)* Altre vegada fent el ronso?

CRASSO: *(Amb la boca plena)* Uhhh...

FILIPPA: Què tens? Que no et trobes bé.

CRASSO: *(Dissimulant, tocant-se el costat)* Uh... Ui...

FILIPPA: *(Escarnit-lo)* Mireu-lo! El gran cònsol Casio Crasso! El futur pròcer de Roma! En comptes de meditar en assumptes d'estat, només penses en menjar i jeure! I, és clar, per força has de perdre la salut!

CRASSO: *(Engolint de cop)* Ja està! Ja està! Ja em trobo bé... ja estic en plena forma.

FILIPPA: *(Escèptica)* En forma? Recordam-ho aquest nit.

CRASSO: *(Fugint d'estudi)* Si digereixo malament és per culpa de les meves preocupacions.

FILIPPA: Quines preocupacions?

CASSIO: Tot això dels impostos...

FILIPPA: Però si tens els teus recaptadors, que se'n encarreguen.

CRASSO: Sí, és clar. Però, davant del Cèsar, jo sóc el responsable... i a mi, les responsabilitats m'atabalen.

FILIPPA: Doncs si ara t'atabales, que faràs quan serem a Roma?

CRASSO: Dona, allà serà diferent. Pensa que, estant aprop del Cèsar, tindrè més possibilitats de guanyar-me la seva confiança.

FILIPPA: *(Somniadora)* Jo, només de pensar en la vida social, ja friso.

CRASSO: Oh, sí! Honors...

FILIPPA: Una torreta a la Via Àpia...

CRASSO: Recepcions...

FILIPPA: Vestits, joies...

CRASSO: Tiberis!

FILIPPA: Golafre!!

CRASSO: Dona, "on anduvierum, fes el que vierum"

(Filippa i Crasso, canten i ballen)

Tema de Filippa i Crasso: A ROMA VULL ANAR

FILIPPA: Quan arribis al Senat, videta meva,
jo seré l'Emperadriu del Coliseu
i aniré tota guarnida a veure el Cèsar,
amb vestits, gales i joies de museu.

CRASSO: Quan arribi al Senat, videta meva,
no em perdré ni un tiberi, ni un sarau,
vull fer orgies i, a les termes, que una esclava

em refregui amb un massatge ben suau.

DUO: A Roma vull anar!

CRASSO: Eterna capital de bacanal.

DUO: A Roma vull anar!

FILIPPA: Viure a la capital, s'ha fet per mi.

DUO: A Roma vull anar!

CRASSO: Jo em moriré, si he parlar en llatí.

**FILIPPA: Tu fes-me cas i fent la gara-gara,
al Cèsar afalaga i tots dos hi guanyarem.**

**CRASSO: Jo et faré cas, si allà el meu cos descansa,
i m'omple bé la panxa, sense fotre res al govern.**

DUO: Amén!

OCTÀVIA: (Entrant) Senyora! L'esclau de les quadres diu que Caius Sempronius i la seva dona, vénen cap aquí.

FILIPPA: Ai! No me'n recordava!

CRASSO: Què passa?

FILIPPA: L'altre dia vaig convidar a sopar els veïns!

CRASSO: Tu i la teva vida social!

FILIPPA: Què vols? Hem d'anar fent-nos a la idea del què serà viure a la capital. Octàvia! Avisava el servei. Que tot estigui a punt, per fer un gran sopar, a l'hora nona.

OCTÀVIA: Sí, senyora, ara mateix. (No es mou)

FILIPPA: Cuita!

OCTÀVIA: Ah, sí! Sí, senyora. (Surt corrents)

CRASSO: La setmana passada ja van venir a sopar els veïns.

FILIPPA: No hi fa res. Hem de pensar en el que diran. Vent-se veure. Alternar.

CRASSO: Això és el que jo dic. Que un dia convidin ells i altre dia nosaltres. No et sembla?

FILIPPA: No! És molt millor convidar tu! Convidar vesteix! Qui convida és perquè gaudeix de bona posició. I això és el que jo vull que tothom sàpiga. Que tenim bona posició!

CRASSO: I per què?

FILIPPA: Per què? Per què? No t'enviaran pas a Roma si ets un mort de gana!

CRASSO: Fumuda!

FILIPPA: A la capital volen gent que es sàpiga relacionar. Gent de món. I sobretot, això, de bona posició!

CRASSO: (Estirant-se al triclini) Doncs, per mi, la millor posició és aquesta.

FILIPPA: Oh! No sé que en faré de tu! Per, tots els déus sagrats! Quina raó tenia la meva mare!

CRASSO: Què hi té a veure ta mare?

FILIPPA: Sempre m'ha dit que, casant-me amb tu, no havia triat bé. No li agrades!

CRASSO: No t'amoïnis. Tampoc li agrada el teu pare i el va triar ella.

FILIPPA: Deixa-ho estar i fes alguna cosa. Mou-te! Canvia't de túnica!

CRASSO: Què vols que faci? Que no vaig bé?

FILIPPA: Tu mateix! Jo vaig a arreglar-me.

CRASSO: (Amb intenció) Impossible!

FILIPPA: (Exageradament tràgica) Com sempre, seré jo qui faci quedar bé aquesta casa! **(Surt)**

CRASSO: Aquesta dona, m'atabala...

OCTÀVIA: (Entrant amb una safata) Senyor, porto el vi.

CRASSO: Molt bé. Deixa'l aquí mateix.

OCTÀVIA: Sí, senyor. (Deixa la safata amb quatre copes i una gerra damunt de la taula) La

vostra esposa està molt alterada...

CRASSO: Bé, ja la coneixes. Amb tot aquests enrenou del Senat, està que no viu.

OCTÀVIA: Ni deixa viure.

CRASSO: Ella és així. L'exciten els esdeveniments importants. La setmana abans del nostre casament no va poder dormir ni un sol dia. Després de la boda, jo no vaig poder dormir durant anys.

OCTÀVIA: Oh!

(Entra Meneo)

MENEO: Tenim sort, amo! Avui hi haurà un gran sopar.

CRASSO: Serà l'única cosa que em compensarà.

MENEO: Perdoneu, senyor, però crec que haurieu de fer règim. Últimament us heu engreixat.

CRASSO: Meneo, massa anys a la casa t'han tornat un descarat. Et prens massa confiances.

MENEO: Però si és veritat, amo!

CRASSO: Prou! Calla o et faré fuetejar!

MENEO: D'acord. Feu-me fuetejar. Però us heu engreixat!

CRASSO: *(Cremat)* Meneo!

MENEO: Un es preocupa pel seu amo i tot el que treu són senyals a l'esquena.

OCTÀVIA: A l'estiu fan molt lleig.

MENEO: Un es desvia pel seu amo i tot el que treu són disgustos...

CRASSO: Ja n'hi ha prou! Estic fart de sentir-te.

MENEO: Molt bé! Martiritzeu-me! Esquartereu-me! Pel que fa a mi, des d'ara sóc sord i mut!

OCTÀVIA: *(Pàmfila)* Així de sobte? És un malaltia? *(Meneo fa que si amb el cap i surt molt digne)* oh! Pobre Meneo!

(Octàvia surt i pel fons entra Filippa seguida per Cinna i Caius)

FILIPPA: Estimat. Els nostres convidats.

CAIUS: *(Saludant a la romana)* Ave, Crasso!

CRASSO: *(Saludant a la romana)* Ave, Caius!

CINNA: *(Saludant igualment)* Ave, Crasso!

FILIPPA: *(Saludant, impacient)* Ave, tots!

CRASSO: *(A Caius)* Agraïxo profundament que hagi deixat les teves ocupacions per acceptar la nostra invitació.

CAIUS: És un honor. Hi ha moments, pocs, però n'hi ha, que els negocis poden esperar.

CINNA: I ara, Filippa, quina elegància.

FILIPPA: No és res. Aquest dia vàrem anar a Barcino i me'l vaig encarregar... per anar per casa.

CINNA: No sé el temps que fa que no hi vaig, a Barcino. La veritat, trobo que és una ciutat molt provinciana. Jo els modelets els encarrego directament a Roma. Me'l fan a la Via Veneto...I què? Teniu notícies de Roma?

(Filippa fa cara de pomes agres)

CRASSO: Naturalment... Ja sabeu que el Cèsar em té un gran afecte... i em té puntualment informat dels... assumptes d'estat.

CINNA: És clar... és clar. Doncs al meu marit, també l'aprecia força el Cèsar. Els negocis de Caius rendeixen bons beneficis a la família de l'Emperador.

FILIPPA: Sí, però imagineu-vos... Si el nostre estimat Cèsar sent interès per un comerciant de províncies... què no sentirà per un dels seus còsols preferits!

CINNA: Ja! Sigui com sigui, veurem les seves preferències quan anomeni el nou Senador. Ja sabeu que el meu marit pot ser el designat.

CAIUS: Lamentablement ha de triar entre nosaltres dos.

FILIPPA: Un càrrec polític con aquest necessita d'un home de caràcter, decidit, audaç... i tots els coneixem...

CRASSO: Ah, si?

FILIPPA: (*Donant-li un cop de colze*) Naturalment! El cònsol de la província.

CRASSO: Naturalment!

CAIUS: Llàstima que en aquests moments tinguis certs... problemes...

CRASSO: Problemes?

CAIUS: Últimament s'han produït alguns aldarulls per aquí...

FILIPPA: No cal amoïnar-se per quatre cridaners independentistes.

CINNA: Fan molt soroll. I al Cèsar no li agrada. Oi, Caius?

CAIUS: No li agrada. No li agrada.

FILIPPA: No res. Sempre n'hi ha hagut, d'aquest, per aquí.

CINNA: Sí, però diuen que el cònsol de la província no fa res per empresonar-los... i això a Cèsar... Oi, Caius?

CAIUS: No li agrada. No li agrada.

FILIPPA: Un càrrec de cònsol sempre comporta problemes i això el Cèsar ho sap.

CINNA: Ai, no sé. Potser triarà un home intel·ligent i negociant...

CAIUS: Realment, al Cèsar, li agrada envoltar-se de gent amb visió comercial.

CRASSO: Això. Ambició comercial.

FILIPPA: Però la política l'han de fer els polítics.

CRASSO: Ja n'hi ha prou! Durant molts anys hem estat amics. No deixem que aquest assumpte del Senat ens enemisti.

CINNA: (*A contracor*) D'acord.

OCTÀVIA: (*Entrant*) Senyors. Acaba d'arribar un oficial que vol parlar amb el cònsol.

FILIPPA: (*Esverada*) Deuen ser notícies de Roma! (*A Crasso*) Corre, corre, anem a rebre'!! Afanya't!

(*Als veïns*) Perdoneu, amics. Tornem de seguida.

CRASSO: És un instant. (*Presumit*) Són tasques d'estat!

(*Surten seguits per Octàvia*)

CINNA: Tasques d'estat! Ja! Ai, Caius, serà el nomenament?

CAIUS: No ho crec pas. Els meus informadors em van jurar que el Cèsar encara no ho té decidit.

CINNA: No suportaria pas que aquesta bola de greix fos Senador!

CAIUS: Jo, el que no suportaria és no ser-ho jo! Amb tots els diners que podria fer a Roma.

(**CAIUS I CINNA CANTEN I BALLEN**)

Tema de Caius i Cinna:

QUAN LA BOSSA SONA

CAIUS: Quan la bossa sona, quan la bossa sona,

la vida és més maca la vida és més bona.

I arriba el moment que tenint diners,

trobem la manera de guanyar-ne més.

Ara vull manar, ara vull manar,

i per això a Roma, aviat he d'anar.

Comprant tots els vots, donant comissions

fent sonar la bossa per ser Senador.

CINNA: I com lligaré a les recepcions.

CAIUS: Faré més diners concedint favors.

CINNA: Com m'agradarà veure els gladiadors.

CAIUS: Si algú ha d'anar a Roma, aquest seré jo.

CINNA: Em passaré el dia d'amor en amor.
CAIUS: Passaré les nits contant els tresors.
CINNA: M'obriré a la vida com s'obra una flor.
CAIUS: Si algú ha d'anar a Roma, aquest seré jo.
Aquest seré jo!

(entren en Crasso, la Filippa i el capità Marcus Galanus)

CRASSO: Permeteu-me que us presenti... Caius Sempronius i la seva esposa Cinna Restituta. El capità Marcus Galanus.

CAIUS: *(Saludant)* Ave, capità.

CINNA: *(Amb coqueteria)* Encantada.

MARCUS: *(Donant-se un cop al pit)* Ave!

CINNA: Quina potència!

MARCUS: Gràcies... Eh... Sóc l'oficial ajudant del general Delirius Màximus.

FILIPPA: Capità, la vostra presència honora la nostra casa.

CRASSO: Seieu, sis plau.

CAIUS: Veniu de Roma?

MARCUS: No, noble senyor. Les legions imperials del general Delirius tornen de la campanya de Cartago. A les llunyanes terres d'Àfrica, l'Imperi estén el seu poderós braç i el general duu al Cèsar la glòria de victorioses batalles, esclaus i tresors de valor inimaginable.

CAIUS: *(Amb avarícia)* Jo puc imaginar-me'ls.

CRASSO: Dieu-me, capità. Ha estat dura la campanya africana?

MARCUS: Molt! Bastant més que la conquesta de la Gàl·lia! Els enemics eren forts i valents. Això sense comptar els elefants.

CINNA: Elefants?

MARCUS: Enormes bèsties de combat, domades per atacar-nos. Grans paquiderms entrenats per la lluita.

FILIPPA: Quin horror!

MARCUS: Creieu-me, senyora, aquestes feres són capaces de recordar totes els ordres militars que han rebut durant anys...

CINNA: Quina memòria!

MARCUS: Sí, senyora. D'elefant!

CAIUS: Així i tot heu vençut.

MARCUS: Era el nostre deure. La història ens ho reclamava.

CINNA: Oh, capità! Sou un heroi!

MARCUS: El mèrit és del general Delirius. Un gran estratega.

CRASSO: Suposo que tindrem l'honor d'acollir-lo a casa nostra?

MARCUS: Sí. Jo m'he avançat per fer-vos saber que el general arribarà demà mateix.

FILIPPA: Capità, us prego que accepteu de sopar amb nosaltres i passar la nit a la nostra humil mansió.

MARCUS: Serà un gran honor.

CRASSO: Som nosaltres els honorats, però abans suposo que voldreu refrescar-vos una mica, després de tant llarg viatge.

FILIPPA: I tant! Descanseu un moment. Us enviaré un esclau perquè us mostri les vostres dependències. Mentrestant, nosaltres passarem al menjador.

CRASSO: *(Indicant la sortida)* Senyors... *(Surten tots. Cinna queda l'última)*

CINNA: Fins ara... *(Provocadora)* ...capità. *(Surt)*

MARCUS: Quina dona... És clar que un s'ho val...

(Es serveix vi i surt a la terrassa. entra Octavià)

OCTÀVIA: Senyor...

MARCUS: *(Tornant a la sala, admirat)* Per tots els déus! Què n'ets de bonica! Qui ets? Potser la filla de la casa?

OCTÀVIA: No capità, sóc una esclava. Els amos m'envien perquè us mostri les vostres habitacions. Seguiu-me...

MARCUS: Un moment. Mai no havia vist un rostre tan meravellós. Veritablement no sembles una esclava.

OCTÀVIA: No sempre ho he esta, senyor. El meu país fou conquerit pel vostre exèrcit...

MARCUS: Si comencem amb indirectes...

OCTÀVIA: Perdoneu, senyor...

MARCUS: Acosta't... *(L'agafa de la ma i l'atansa cap a ell)* Sí. Ets bella, per Júpiter!

OCTÀVIA: *(Envermellint)* Senyor...

MARCUS: D'on ets, preciosa?

OCTÀVIA: El meu pare era el príncep d'un petit país de la ribera de la Gàl·lia, prop de la frontera de l'Imperi romà... anomenat Montecarlum.

MARCUS: El conec... i no em porta bons records.

OCTÀVIA: Senyor...

MARCUS: Una vegada al teu país vaig perdre tots els meus estalvis. Però, diguem... No ets desgraciada essent esclava?

OCTÀVIA: Capità... era molt petita quan va passar tot això... després vaig estar educada per complaure els amos.

MARCUS: Com et dius?

OCTÀVIA: Octàvia.

MARCUS: Octàvia... és nom de princesa.

OCTÀVIA: Senyor...

MARCUS: Oh, Octàvia, dolça Octàvia... Ja fa massa temps que només penso en fer la guerra, potser sia el moment de pensar en l'amor. *(L'agafa)*

OCTÀVIA: Capità...

(Entra molt cautelosament i d'esquenes, Meneo, que creient-se sol amaga una bossa de diners en algun lloc. El capità, molest per la interrupció, l'escriu en veure'l)

MARCUS: Ep, tu! Qui ets? *(Meneo molt violent, calla)* Contesta!

(Abans que pugui obrir la boca, s'hi interposa Octàvia)

OCTÀVIA: No pot.

MARCUS: No pot, què?

OCTÀVIA: No pot parlar, senyor... És una història molt trista i tant sobtada... *(Sospira)* Pobre Meneo, s'ha tornat sord i mut.

(Meneo fa cara d'idiota i fa que si amb el cap)

MARCUS: Però, qui és?

OCTÀVIA: És l'esclau tastador.

(Meneo, tot fent reverències, se'n va)

MARCUS: Bé, criatura, com et deia... acosta't.

(Entra per la terrassa el general Delirius; va sense uniforme, duu una senzilla túnica)

DELIRIUS: *(Amb precaució)* Capità Galanus...

Marcus: *(Sorprès i quadrant-se)* Vós!

DELIRIUS: Xist! Silenci, Marcus. He de parlar-te.

OCTÀVIA: Bé, senyor. Et deixo... les habitacions són al fons... *(Assenyalant un lateral)*

MARCUS: *(Agafant-li la ma)* Ens tornarem a veure?

OCTÀVIA: Segur, capità... la casa és petita. *(Surt)*

MARCUS: *(Amb la mà estesa en la direcció per on ella ha marxat)*

Oh, Octàvia... ets l'Octàvia meravel·la.

DELIRIUS: (*Impacient*) Capità! M'escolteu o no m'escolteu?

MARCUS: Sí, general Delirius!

DELIRIUS: He entrat a la casa sense ser vist.

MARCUS: Però, senyor, no ho entenc...

DELIRIUS: Jo tampoc, perquè un gos sí que m'ha vist. Ha organitzat un merder de mil dimonis (*Gratant-se el cul*) Quin mal... (*Girant-se*) No el duré enganxat encara. oi?

MARCUS: No.

DELIRIUS: Bé. M'explicaré. En aquesta vila hi ha dues persones que opten al càrrec de Senador per la província. Cèsar vol que m'informi de qui serà el més adient. Un d'ells és el cònsol Casio Crasso, l'amo d'aquesta casa, i l'altre, Caius Sempronius, un mercader.

MARCUS: Un mercader, senador?

DELIRIUS: Ui! No coneixes a la gent d'aquestes terres! Van de cara al sesterci i Cèsar vol gent preparada per dur els temes comercials amb les colònies.

MARCUS: Comprenc... Estem de sort!

DELIRIUS: Per què?

MARCUS: Precisament Caius Sempronius i la seva dona són en aquesta casa a sopar.

DELIRIUS: Veus els que et deia. Sopant de franc!

MARCUS: Però encara no entenc la disfressa.

DELIRIUS: No vull que ningú sàpiga qui sóc. Si em presento en aquesta casa com a general, camí de Roma, cada un d'ell intentarà afalagar-me perquè n'hi parli bé al Cèsar. Demà em presentaré com amic teu i els faré parlar sense que sàpiguen que estan parlant amb el seu jutge.

MARCUS: Voleu dir?

(Durant el parlament del general ha entrat en Meneo que retira la safata i les copes i s'entreté a escoltar)

DELIRIUS: Qui és aquest?

MARCUS: Ah! No us preocupeu. És un esclau sord i mut.

(Meneo, amb cara d'idiota, fa que si amb el cap. El general es sorprèn, però se'n despreocupa i segueix la conversa. Meneo va fent, dissimulant)

DELIRIUS: Com et deia, l'elecció no és fàcil. Tant Crasso com Caius han fet bons serveis al Cèsar. Cal que estigui segur per triar.

MARCUS: Què voleu que faci?

DELIRIUS: (*Li dona un pergami*) Té. Guarda aquest pergami. Cèsar me'l va donar. Aquí hi va escriure, ell mateix, les qualitats que ha de tenir el nou Senador. Demà comprovarem si les seves respostes són les que desitja l'Emperador.

MARCUS: Molt bé. Què més?

DELIRIUS: Fes que Caius i la seva dona passin aquí la nit, i demà jo em presentaré.

MARCUS: I per què no aquesta mateixa nit?

DELIRIUS: No. Ara tinc feina. Anar d'incògnit té els seus avantatges. Donaré un tomb per la vila. En aquesta època de l'any hi ve molt turisme a la costa... i ve cada fenícia que... mare meva!

(Saludant)

Ave!

MARCUS: Ave, general!

(El general surt amb precaucions per la terrassa. Immediatament se sent un gos que borda i un crit)

MARCUS: És gros, això... Un gloriós general romà, amb tota la dignitat mossegada.

(Se'n va cap a les seves habitacions. en Meneo que encara esta a l'escenari s'acosta, misteriosament a la terrassa i fa un xiulet. Apareix Metelo)

METELO: Ja era hora!

MENEO: Noi, tot es complica avui.

METELO: Diguem-ho a mi. Mentre esperava al jardí que em cridessis, un home ha baixat per la terrassa.

MENEO: T'ha vist?

METELO: No ho sé si m'ha vist, però per si de cas, l'he bordat i l'he mossegat... Crec que encara corre. Bé, amén per feina. Ho tens?

(Meneo treu la bossa que havia amagat abans)

MENEO: És aquí! Solament he aconseguit la meitat de l'or però demà tindrè la resta.

METELO: Hauré de tornar.

MENEO: Sí. El problema és que demà hi haurà molt tràfec a la casa i no sé si podré estar per a tu.

METELO: Tranquil. Deixa la bossa amagada aquí. Ja em coneixes, entraré silenciosament i l'agafaré.

MENEO: Ves amb molt de compte.

METELO: No t'amoïnis. Saps que em moc com una ombra.

(Ensopega amb un tamboret i se sent un gran terrabastall)

MENEO: Si que ets una ombra, si...

METELO: Aquest or ens anirà força bé. El moviment per l'alliberació de Catalunya necessita finançament. Poc a poc ens anem organitzant.

MENEO: Això és el que cal. Portar la lluita a tots els racons de la província.

METELO: Quin fàstic de paraula! Província. "Pro Vinciae" que vol dir: terra de vençuts. Doncs no, Meneo. Som una nació!

MENEO: És clar.

METELO: I ho aconseguirem gràcies a gent com tu, Meneo. Ets un bon patriota.

MENEO: Ah, jo sí! I de franc! Els hi foto al meu amo els calés.

METELO: El què no entenc, és que no se'n adoni...

MENEO: Creu que li prenen els recaptadors i els hi fot cada escàndol.

METELO: I ells que diuen?

MENEO: Què vols que diguin? Com és veritat que també l'hi prenen... no s'aclareix ningú.

METELO: Embolica que fa fort!

MENEO: Això mateix! I escolta'm Metelo... Està molt bé que allibereu Catalunya... però no podríeu, també, alliberar els esclaus?

METELO: Tots som esclaus de l'Imperi romà!

MENEO: Sí, és clar... tenir els amos a Roma és molt fotut, però tu no saps el que és tenir-los a casa.

METELO: Què hi guanyaries essent lliure? T'hauries de buscar la vida. En canvi aquí et tracten bé i menges el què vols.

MENEO: Mira, si vols et canvio el lloc.

METELO: A més, la teva situació és estratègica. Des d'aquí pots fotre-li els calés a l'opressor.

MENEO: El cas és que al meu amo no el veig massa opressor... en canvi a la seva dona...

METELO: Tot aquell que defensi l'ordre romà és un traïdor al país. Un botifler. Malgrat que el Cèsar ha decidit anomenar-nos capital de la Hispània Citerior, hem de lluitar per ser lliures d'una vegada per totes.

MENEO: Això, això! Tots lliures! Tots lliures!

METELO: Company Meneo, recorda els herois. Recorda els ilergetes, lleidatans a la clandestinitat. Recorda a Indíbil, a Mandoni... ell són l'exemple a seguir.

MENEO: Per cert... Els van pelar, oi?

METELO: Però amb nosaltres no podran! Nosaltres estem organitzats.

MENEO: Sí, senyor!

METELO: I allò de l'altre dia al circ... Oh! Fou gloriós!

MENEO: I tant!

METELO: (*Gaudint del record*) Passarà a la història! Un grup de gladiadors de Barcino, representant a tot Catalunya, es va enfrontar a un equip romà. A l'equip de la capital! I els va vèncer!

MENEO/METELO: (*Cantant*) Oe, oe, oe, oe...Força Cata, força Cata! Oe, oe, oe, oe, força Catalunya!

METELO: Els nostres gladiadors són més que un grup!

MENEO: Bona frase, noi! M'agrada. El Cata, és més que un grup!

METELO: Aquesta és la lluita diària! Uns humiliant l'equip de l'Imperi, d'altres organitzant manifestacions... i tu robant al cònsol. No em diguis que no és heroic i excitant.

MENEO: A mi el què m'excita és pensar en si m'enganxen.

METELO: No hi ha més remei. És un risc que s'ha de córrer.

MENEO: No ho sé, no ho sé... Potser hauria de córrer per evitar el risc...

METELO: Ànim, Meneo, Tot sia per Catalunya!

MENEO: D'acord. Tot sia per Catalunya!

(Treuen unes barretines que duien amagades. Se les posen i canten i ballen una sardana)

Tema de Meneo i Metelo:

DOLÇA CATALÒNIA

DUO: Quan de temps ha de passar per podent-se alliberar?
De l'Imperi que ens domina, pobre poble català.

**Si tenim la nostra llengua i no volem parlar llatí,
fes-te fotre Maria Antònia pel que es veu em de patir.**

**Dolça Catalònia, pàtria del meu cor,
som una colònia d'on s'emporten l'or.**

**Dolça Catalònia,
t'alliberarem!
No vindrà d'un segle,
però tindrem govern, tindrem govern.**

Som i serem de Catalònia, tan si es vol com si no es vol!

TELÓ

SEGON ACTE

La nit del mateix dia. A la mateixa sala, entra en Meneo. Duu una bossa de diners. L'estància està il·luminada, al fons la terrassa a mitja llum.

MENEO: Per Júpiter, quin sopar! Hi havia tants plats per tastar, que no puc dir fava... *(Per la bossa)* Els impostos que cobra el meu amo van bé per la nostra lluita. És clar que podria quedar-me'ls. Però, pobre de mi, perquè en vull de diners?

(Amaga la bossa al mateix lloc d'abans. Entra Crasso. Meneo dissimula)

CRASSO: A tu et buscava!

MENEO: A mi, amo?

CRASSO: Què redimonis et passa? No has parat de fer-me gestos en tot el sopar.

MENEO: Ah, sí! He de parlar-vos urgentment, amo.

CRASSO: Parlar, parlar! Jo em pensava que m'assenyalaves els millors plats i vinga menjar, un rere l'altre. La meva dona em mirava d'una manera...

MENEO: Senyor, el que os he de dir és molt important.

CRASSO: Parla!

MENEO: El general Delirius Màximus ha estat aquí.

CRASSO: El gene... Has begut massa aquest vespre.

MENEO: Creieu-me amo. L'he vist jo mateix.

CRASSO: Sí, Meneo, sí... Au, fes-te unes herbetes que et tranquil·litzaran.

(Inicia el mutis)

MENEO: Si no em creieu, pitjor per vos. Sé com fer-vos senador.

CRASSO: *(Tornant)* Home! Parla, t'escolto.

MENEO: A vingut a parlar amb el capità Marcus. Li ha dit que vindrà d'incògnit.

CRASSO: El general d'incògnit? Però, com?

MENEO: Porta una senzilla túnica.

CRASSO: Com és?

MENEO: Ah, molt senzilleta... de cotó, funzida aquí dalt i amb el coll rodó...

CRASSO: Vull dir el general!

MENEO: Doncs normal... Ni alt ni baix, ni prim ni gras.

CRASSO: Una descripció fantàstica!

MENEO: Gràcies.

(Crasso li dona un cop)

CRASSO: Jo esperant una visita oficial i el general Delirius d'incògnit... No ho entenc.

MENEO: Jo sí, senyor. Demà vindrà fent-se passar per un amic del capità Marcus.

CRASSO: I què?

MENEO: Així us coneixerà a vos i a Caius i parlarà amb vosaltres sense que sabeu qui és.

CRASSO: I que hi guanya amb això?

MENEO: Ha d'informar al Cèsar sobre vós i en Caius... I pensa que us coneixerà millor així que no pas presentant-se com el vostre jutge.

CRASSO: Bona informació, Meneo! Perfecte, perfecte... Així, si jo sé qui és, sense que ell sàpiga que jo sé qui és, podré dir-li el que li diria a qui és, però fent veure que és el que jo sé que no és.

MENEO: Exacte, perquè si ve, fent-se el que és, no podríeu dir-li allò que li diríeu al que no és, de la mateixa manera que li diríeu al que és...

CRASSO: *(Donant-li un cop)* Prou!

MENEO: Doncs això no és tot. El general pensa fer-vos una mena d'examen.

CRASSO: Què vols dir?

MENEO: Li ha donat al capità un pergami amb les preguntes que el Cèsar vol que us faci i amb les

respostes que més li agradarien.

CRASSO: Un pergamí, dius?

MENEO: Sí, senyor!

CRASSO: He d'aconseguir veure aquest pergamí... He de pensar alguna cosa...

MENEO: És molt difícil.

CRASSO: Veure el pergamí?

MENEO: No. Que penseu alguna cosa enraonada.

CRASSO: Què han fet amb el pergamí?

MENEO: El té el capità Marcus a la seva habitació.

CRASSO: L'única solució és fer sortir al capità i entrar-hi... Ja ho tinc. *(Agafa a Meneo d'un braç i comença a treure'l d'escena)* Vine, vine amb mi!

MENEO: Heu tingut una idea?

CRASSO: Sí!

MENEO: Miracle!

CRASSO: Ràpid, ràpid, anem!

MENEO: Ai! No em remeneu, que estic ple!

CRASSO: Com sempre!

(Fan mutis tots dos. Per l'altre costat entren sigil·losament Cinna i la seva esclava, Clàudia)

CINNA: Per aquí, Clàudia.

CLAUDIA: Sí, senyora, però crec que la senyora hauria d'estar ja al llit. És molt tard.

CINNA: Calla i escolta'm.

CLAUDIA: Sí, senyora.

CINNA: Ets la meva esclava de confiança i per això confio en tu. He de veure al capità Marcus. Mentrestant, tu vigila al passadís, i si el meu marit s'aixeca, corre a avisar-me.

CLAUDIA: No crec que pugui aixecar-se. Ha begut massa.

CINNA: Quin home! Tot el dia se'l passa contant diners, i a les nits... Ai! A les nits... mentre jo parlo apassionadament d'amor i de poesia, el sento roncar. Au! Ves, i avisa'm si hi ha novetats.

CLAUDIA: Sí, senyora. *(Surt)*

CINNA: I ara, prepara't capità! Cinna Restituta, filla de nobles patricis, va per tu! Capità! Capità Marcus!!

MARCUS: *(Sortint)* Ets tu, Octàvia?

CINNA: Com?

MARCUS: *(Apart)* Per Bacus! Quina aparició! Què voldrà aquesta?

CINNA: Capità. No podia dormir i necessitava veure't.

MARCUS: Senyora!

CINNA: Res de senyora. Diguem Cinna...

MARCUS: Bé. Què vols de mi, Cinna?

CINNA: No t'ho imagines, Marcus? Tu ets un fort guerrer i jo... una dona dèbil...

MARCUS: Comprenc... Però lamento dir-te que el meu cor ja té propietària.

CINNA: Qui parla del cor?

CLAUDIA: *(Entrant)* Senyora! Ve el vostre marit!

CINNA: *(A Marcus)* T'espero a la meva habitació. És la del vitrall amb l'imatge d'Eros! No triguís, capità! *(Surten)*

MARCUS: Renoï! No sé que els hi dono! Però avui només puc pensar en Octàvia... la meva Octàvia.

(Agafa una copa i es serveix. Per darrera seu entra en Caius, una mica borratxo i amb una bossa de diners a les mans)

CAIUS: *(Apart)* Aquests diners faran que en Marcus em faci de bo davant del general Delírius... *(A*

Marcus) Salve, capità Marcus! A tu et buscava...

MARCUS: Caius! (*Apart*) M'haurà sentit parlar amb la seva dona?

CAIUS: Capità... No us podeu imaginar com admiro els nostres nobles guerrers... Herois com vós, que posen el món als peus de Roma... (*Fa una reverència*)

MARCUS: Gràcies, Caius.

CAIUS: Jo sóc un home de negocis, ja sabeu... comprar i vendre, comprar i vendre. Amb un marge, és clar. Però ja no sóc un home jove... i a les nits estic molt i molt cansat... Això no és vida per mi...

MARCUS: No comprenc...

CAIUS: Calleu, noble oficial... Vós podeu ajudar-me i donar-me una nova vida. Més tranquil·la per mi i més excitant per la meva dona.

MARCUS: (*Apart*) Per Neptú! Ha sentit allò de la Cinna!

CAIUS: Penseu que ella té moltes ganes. I a mi també m'agradaria... perquè dir el contrari...

MARCUS: Senyor... ja n'hem parlat de l'assumpte... però jo no crec que estigui bé...

CAIUS: Res, res... Com no ha d'estar bé ajudar a un humil servidor del Cèsar, que solament desitja una vida més tranquil·la i relaxada.

MARCUS: Caram! Doncs així a primera vista, no sembla tan terrible.

CAIUS: Ui! Si us expliqués... Em canso molt... Tot el dia sense parar...

MARCUS: Tot el dia?

CAIUS: És un martiri i jo ja no tinc edat. Però, si vós m'ajudeu... (*Donant-li els diners*) Teniu! És només una petita mostra d'afecte i gratitud.

MARCUS: Però, Caius! Jo no puc acceptar. El meu honor! (*Li torna els diners*)

CAIUS: (*Tornant-li*) Doneu-los al temple si voleu. Feu sacrificis en honor del Cèsar, però quedeu-vos-els.

MARCUS: Jo, no...

CAIUS: Ni una paraula més. Només us demano que em feu quedar bé. Explique-li els meus mèrits i feu-me feliç.

MARCUS: (*Apart*) És ben boig! Vol que em fiqui al llit amb la seva dona i que a més li parli d'ell!

CAIUS: Feu-ho, capità, i sempre més us estaré agraït...

MARCUS: La vostra dona, sap que parreu amb mi?

CAIUS: No. Però se'n mort de ganes. Quan li expliqui li semblarà perfecte.

MARCUS: La idea és vostra?

CAIUS: I tant! Sóc un home d'acció, jo.

MARCUS: Quin disbarat! Però jo no puc...

CAIUS: Prou! No us amoïneu. Ningú més ha de saber-ho. Ara me'n vaig. Endavant, capità. Feu-ho per mi! (*Surt molt satisfet*)

MARCUS: Uns anys a la milícia i quan tornes tot ha canviat... quines coses.

(*Es guarda la bossa de diners i entra Octàvia*)

OCTÀVIA: Marcus...

MARCUS: Octàvia! Per fi! (*Apassionat*) Fa una estona que no et veig i ja no puc viure.

OCTÀVIA: Mentre sopaves no t'he tret els ulls de sobre... però tu t'has passat la nit mirant les ballarines.

MARCUS: Dona... durant dos anys de campanya, el més semblant a les curves de les ballarines era la calba del meu comandant... Però pensar, sols pensava en tu. (*L'abraça*) Tremoles?

OCTÀVIA: Tinc por, Marcus.

MARCUS: Estimada... no has de tenir por de res. Sóc amb tu.

OCTÀVIA: Per quan de temps? Solament sóc una esclava...

MARCUS: T'equivoques, Octàvia. Jo sóc el teu esclau!

OCTÀVIA: Oh, Marcus. Tu pertanys a Roma, i jo sóc tan poca cosa...

MARCUS: No ho diguis això, Octàvia. Tu vals un imperi.

(L'abraça i canten i ballen)

**Tema d'Octàvia i Marcus:
VALS UN IMPERI**

**MARCUS: He vist belleses arreu.
Dones que no tenen preu.
Sols els teus ulls tenen aquest misteri,
vals un Imperi, amor meu!**

**Les teves mans i els cabells
són com espurnes d'estels.
Sols contemplant-te fas que m'esverí.
vals un Imperi, amor meu!**

**OCTÀVIA: Sóc una esclava, tan sols,
que no en sabia d'amors
per mi el sexe és un misteri,
valc un Imperi, amor meu!**

**Sóc pura com una flor
i tendra com un nadó.
I sóc donzella, essent tan bella,
valc un Imperi, amor meu!**

**DUO: L'amor junts descobrirem
de l'amor, junts gaudirem.
Sols contemplant-te fas que m'esverí.
vals un Imperi, amor meu!**

*(S'abracen i surten agafats de la ma cap a la l'habitació d'en Marcus. Tot seguit entra
Filippa seguida de la Sibil·la)*

FILIPPA: Passa. Aquí estarem tranquil·les. Tothom dorm.

SIBIL·LA: No és pas això el que em diu el meu instint. *(Molt exagerada i melodramàtica)* Tota la casa es belluga sota els meus peus.

FILIPPA: És una nit de nervis... però tranquil·la.

SIBIL·LA: Si tu ho dius...

FILIPPA: Bé... de fet tots estem una mica alterats. Demà és un dia decisiu per a les nostres vides.

SIBIL·LA: Per què m'has fet venir?

FILIPPA: No podia anar a consultar l'oracle. Tot s'ha precipitat, per això necessitava que vinguessis.

SIBIL·LA: Les consultes a domicili són més cares.

FILIPPA: No hi fa res. El motiu s'ho val.

SIBIL·LA: T'escolto.

FILIPPA: Vull saber el nostre destí.

SIBIL·LA: Necessito més dades.

FILIPPA: Crasso, el meu marit, cònsol de Roma a la província, pot ser anomenat Senador. Vull saber les possibilitats que té.

SIBIL·LA: Bah! Política! Creia que eren qüestions d'amor.

FILIPPA: Per mi és més important, creu-me. Pots dir-me quelcom?

SIBIL·LA: Ho intentaré, malgrat que avui no és un bon dia. Els "idus" no em són favorables.

FILIPPA: T'ho prego. Intenta-ho, si més no!

SIBIL·LA: Necessitaré alguna cosa del teu marit.

FILIPPA: Quina cosa?

SIBIL·LA: Algun objecte de la seva propietat. Roba o qualsevol altre cosa.

FILIPPA: Ja ho tinc! *(Treu d'algun lloc una tronada corona de llorer)* T'anirà bé, això?

SIBIL·LA: *(Agafant-la amb la punta dels dits, amb angunia)* Què és això?

FILIPPA: Una corona de llorer que va guanyar a una carrera de quadrigues. Un episodi lamentable. Se li van desbocar els cavalls i va ser el primer en arribar, encara que arrossegat i ple de blaus.

SIBIL·LA: Tot un atleta!

FILIPPA: Aquest assumpte va afectar molt la seva carrera com a auriga. Després va provar el llançament de javelina i, curiosament, sempre la llançava cap on seia ma mare.

(Tot fen els preparatius, la Sibil·la treu d'un sac que duia una gibrella, potets, una pota de pollastre, cascavells i ossos petits)

SIBIL·LA: Veiem si ho tinc tot.

FILIPPA: Oh, què emocionant!

(La Sibil·la fa unes passes màgiques, mou els cascavells, balla remenant la pota de pollastre i finalment llença els ossos)

SIBIL·LA: Sí... sí... veig coses, veig coses... Mira aquest ossos... Ja ho sento... Sí! Ja em parlen.

FILIPPA: Què és? Què és?

SIBIL·LA: Un home! El destí del teu marit és a les mans d'un home...

(Cau de genollons a terra, estén els braços, tanca els ulls i parla en èxtasi)

Veig el teu marit... Sí, en Crasso... el tinc davant...

FILIPPA: Què fa, què fa?

SIBIL·LA: Avança... Molt digne... S'atura! Seu a uns esglaons blancs...

FILIPPA: La graderia del Senat!

SIBIL·LA: S'arromanga la túnica...

FILIPPA: Oh!

SIBIL·LA: ...i és fa un bany de peus.

FILIPPA: Un bany de peus?

SIBIL·LA: Sí. És a la sauna, amb els peus a una palangana.

FILIPPA: Ell sempre fent el gandul.

SIBIL·LA: Un moment! Ara es treu la túnica.

FILIPPA: I ara!

SIBIL·LA: M'estalviaré els detalls... de fet són petits.

FILIPPA: Ja!

SIBIL·LA: I ara es posa una altra túnica, és blanca i vermella...

FILIPPA: La toga dels Senadors! Per fi!

SIBIL·LA: Espera't! Ha entrat un home que li vol prendre la toga, l'estira i rodolen per les escales...
(Fa un crit) Ahhh!!!

FILIPPA: S'ha fet mal?

SIBIL·LA: *(Aixecant-se i amb naturalitat)* No. S'ha acabat la visió.

FILIPPA: Què vol dir tot això?

SIBIL·LA: Sí! El teu marit té moltes possibilitats de ser Senador. De fet, el Cèsar pensa anomenar-lo.

FILIPPA: N'estàs segura?

SIBIL·LA: La palangana duia l'àliga imperial.

FILIPPA: Gràcies als déus!

SIBIL·LA: Però pot haver un impediment, algú pot prendre-li el lloc.

FILIPPA: Aquest maleït Caius!

SIBIL·LA: Algú pot parlar amb el Cèsar i fer-lo canviar de parer.

FILIPPA: El general Delírius. Ell pot recomenar a Caius davant del Cèsar. Oh, déus! Què podem fer?

SIBIL·LA: Tu veuràs aquest tal Delírius?

FILIPPA: Sí.

SIBIL·LA: Espera't. (*Treu una bosseta amb una serie d'ingredients que va ficant dins d'una gerra*) Dius que és un general?

FILIPPA: Sí, el més prestigiós de l'exèrcit.

SIBIL·LA: Molt bé, sortosament porto tot el necessari...

(La Sibil·la canta i balla)

Tema de la Sibil·la:

PEL DE RATA, POTA DE GRILL*

**Pèl de rat, pota de grill, unglà de drac,
ben remenat...**

Pèl de rata, pota de grill, unglà de drac.

Si pateixes per un d'amor,

si et fa mal un ull de poll,

Pèl de rata, pota de grill, unglà de drac.

**Pèl de rat, pota de grill, unglà de drac,
ben remenat...**

Pèl de rata, pota de grill, unglà de drac.

Si el marit vols enganyar,

si algú et vol perjudicar,

Pèl de rata, pota de grill, unglà de drac.

Perquè jo soc la Sibil·la, la que tot ho endevina.

I sempre tindrè per tu una solució...

Quan tinguis algun problema, portem una bossa plena

i et faré el beuratge màgic:

pèl de rata, pota de grill, unglà de drac!

** Aquesta cançó no hi és a la edició impresa.*

SIBIL·LA: Ara el més important... (*Agafa un trosset de llover i també ho barreja*) Té. Fes-li veure això al general. Aquest beuratge barrejat amb vi, farà que senti un gran afecte pel teu marit.

FILIPPA: Perfecte! No ens tens un altre perquè la meva mare senti afecte pel meu espós?

SIBIL·LA: Ara he d'anar-me'n. Encara tinc feina aquesta nit. Demà hi haurà circ i vull consultar quins seran els gladiadors guanyadors per fer les apostes.

FILIPPA: Gràcies, Sibil·la. Si anem a Roma et posarem un oracle per a tu sola.

SIBIL·LA: No, gràcies. Hauria de sacrificar bens per llegir les vísceres i no ho suportaria. De petita era pastora. Adéu. (*Recull tots els estris i marxa*)

FILIPPA: Senadora! Seré senadora! (*Surt cantant*) A Roma vull anar...

(Per l'altre costat entren Crasso i Meneo, aquest amb un vestit igual al d'Octàvia

i perruca)

CRASSO: (*Empenyent-lo*) Au, va, Meneo. No siguis pesat.

MENEIO: (*Renegant*) No sortirà bé, amo. Ni tan sols el color d'aquest vestit fa joc amb els meus ulls.

CRASSO: Deixa-ho córrer i escolta'm.

MENEIO: (*Tocant-se els pits postissos*) Els porto ben posats?

CRASSO: (*Tocant-li els pits*) Molt bé.

MENEIO: (*Donant-li un cop a les mans*) Menys confiances!

CRASSO: El pla és perfecte. Què pot sortit malament?

MENEIO: Pot caure-me'n un!

CRASSO: Ja has vist que el capità Marcus feia ulls de be degollat a l'Octàvia...

MENEIO: (*Preocupat pel seu aspecte*) Aquest cabells semblen d'espart...

CRASSO: ...així que tu el crides des de la terrassa i et fas passar per l'Octàvia..

MENEIO: ...no he tingut temps ni de posar-me una mica de maquillatge...

CRASSO: Amb la foscor de la nit no se'n adonarà del canvi...

MENEIO: ...i aquesta sisa... Ecs!

CRASSO: ... i mentre tu l'entretens aquí fora, jo entro a la seva habitació i agafo el pergami.

MENEIO: I quan se'n adoni em mata. No, gràcies! (*Fa per anar-se'n*)

CRASSO: (*Agafant-lo*) Vine aquí, desagraït. No vols ajudar el teu amo.

MENEIO: (*Deixant-se anar*) No.

CRASSO: Prou, Meneo! (*Agafant-lo*) És una ordre!

MENEIO: Encara menys!

CRASSO: (*Canviant el to*) Per cert, Meneo... ahir vaig trobar-me a Léntulo, el tractant d'esclaves... Està desesperat, el pobre... li falta un eunuc i no sap d'on treure'l. En va demanar si el podia ajudar i vaig dir-li que no... (*Cada cop més irònic*) Però pensant-ho bé... veritat que puc convertir un dels meus esclaus en eunuc i regalar-li al meu amic Léntulo?

MENEIO: Sempre he somniat viure en mig de les esclaves... però tot sencer.

CRASSO: Si un esclau em traís... no seria raonable que ho fes?

MENEIO: Oh, amo, com podeu dubtar de mi... Estic encantat de fer el que em maneu.

CRASSO: (*Cínic*) Amic Meneo... Oh... Estic emocionat. Ets molt amable.

MENEIO: Faré el que sigui per conservar la meva virilitat... Encara que ningú no ho diria veient-me vestit així...

CRASSO: No perdem més temps. Som-hi! M'amagaré fins que en Marcus surti de la seva cambra. Sort, Meneo... i recorda la petició d'en Léntulo. (*Surt*)

MENEIO: (*Arreglant-se el vestit i els cabells*) Si em veiés la meva família em repudiarien... excepte el meu cosí Pavloskium, que correria a abraçar-me.

(Pel fons entra Caius. Meneo esta d'esquenes)

CAIUS: (*Apart*) Octàvia! I sola! Aquest vespre tot va de cara... (*S'acosta pel darrera i agafa a Meneo per la cintura*) Octàvia, dolça Octàvia.

MENEIO: (*Esverat i tapant-se la cara amb un vel*) Capità!

CAIUS: No colometa, sóc Caius.

MENEIO: (*Falsejant la veu*) Calla!

CAIUS: No callo, sóc Caius.

MENEIO: No et popassis, senyor.

CAIUS: Hi ha lluna plena, estimada. I estem sols... Deixa't anar. Gaudeix del moment.

MENEIO: Com vols que gaudeixi, si no puc ni respirar...

(Es desprèn de l'abraçada i corre cap a un costat)

CAIUS: Com esperava aquest moment. Sempre que vinc a aquesta casa i et veig, voltant per aquí amb la teva gràcil figura, estic a punt de tornar-me boig...

MENEO: Si em coneguessis més a fons, te'n tornaries.

CAIUS: No dissimulis més, sé que estàs tan emocionada com jo. Sento el batec del teu cor.

MENEO: Això és que em peten les dents.

CAIUS: Estimada, puc notar el teu pit desbocat.

MENEO: *(Posant-se'ls be)* És que se'm cauen.

CAIUS: Tímida colometa... No m'amaguis el teu bell rostre.

MENEO: Sis plau, senyor...

CAIUS: Ah! Què discreta...

(Caius l'agafa de la mà i canten el "Vals un imperi". Es repeteixen les situacions i el ball que anteriorment han fet Marcus i Octàvia, naturalment amb còmiques diferències. Un cop acaba la cançó, Caius abraça Meneo, aquest com pot fuig i salta per la terrassa però li cau una sandàlia, de mida considerable. Caius, amorosament, la recull)

CAIUS: Oh! Octàvia, petita flor de la riba del riu, encara no estàs preparada per l'amor? *(Transició)*
Per Júpiter, quina força tenen aquestes noies d'ara.

(Surt abraçant la sabata. tot seguit, Meneo treu el cap per la terrassa, en veure's sol, entra composant-se el vestit i la perruca)

MENEO: Això ja és massa! Si en descuido em viola. Aquest Caius és un sàtir!

CRASSO: *(Entrant)* Meneo, què passa?

MENEO: Res, amo, res... No ho podríeu creure si us ho expliqués. Tampoc ho creurien els meus nets... però a ells no els hi penso explicar.

CRASSO: Deixa't de romanços! Porto mitja hora amagat i el capità encara no ha sortit de la cambra.

MENEO: Faig el què puc, senyor. I amb un èxit!

CRASSO: Fes sortit al capità! Recorda en Léntulo!

MENEO: Molt bé, molt bé... Els homes tots sou iguals. Només penseu en vosaltres. *(Molt amanerat)* Egoistes!

CRASSO: Tu fes la teva feina. Au, som-hi! *(Surt)*

(Meneo veu venir algú i, desesperat, torna a tirar-se per la terrassa. Entra Cinna i crida en veu baixa)

CINNA: Capità! Capità Marcus!

(Marcus entra violent)

MARCUS: Vos altra vegada?

CINNA: Capità Marcus... fa una eternitat que t'espero.

MARCUS: Senyora, jo... no puc... estic acompanyat.

CINNA: Com?

MARCUS: Dels meus pensaments... Ja sabeu: atacs, batalles, lluites...

CINNA: No està gens bé fer esperar una dama... Prenia un bany i m'he arrugat com una pansa.

MARCUS: Cinna, hi ha un malentès.

CINNA: Cap malentès. Al fons, segona porta. La del vitrall d'Eros. El déu que beneirà els nostres amors. *(S'acosta)*

MARCUS: *(Fugint)* No vols entendre'm...

CINNA: Ets tu qui no vol entendre's amb mi. Tingues pietat d'aquesta pobra dona que és mort de passió...

MARCUS: Senyora, no em parlem més. Avui mateix he donat el meu cor a la criatura més meravellosa del món.

CINNA: N'hi ha que tenen sort.

MARCUS: Per això he de declinar la teva amable invitació i tornar-te això.

(Li dona la bossa que li havia donat en Caius)

CINNA: Què és això? Diners? Oh! Capità, m'ofens!

MARCUS: No és la meva intenció fer-ho. Però no puc acceptar els vostres diners.

CINNA: Com?

MARCUS: Els diners que tan generosament m'ha ofert el teu marit.

CINNA: El meu marit? Per tots els déus! No entenc res.

MARCUS: Però, Cinna, si tu hi estaves d'acord.

CINNA: Què?

MARCUS: Ell mateix m'ho ha explicat tot.

CINNA: Que jo hi estava d'acord?

MARCUS: Es sacrifica per tu. Ell és un home comprensiu.

CINNA: Comprensiu aquell tros d'ase!

MARCUS: *(Posant-li els diners a la mà)* Agafa'ls i oblidem-ho.

CINNA: Jo em torno boja! El meu marit pagant els meus amants! *(Apart)* S'arruïnarà!

MARCUS: Jo no puc fer res més, Cinna.

CINNA: Això no quedarà així! Aquest home... és... és un viciós! Ara mateix ho aclarirem tot, si senyor! Pel què fa a tu, capità Marcus... No saps el que et perds!

(Surt digníssima)

MARCUS: Senyora!

OCTÀVIA: *(Des de dins)* Marcus, Marcus!

MARCUS: Sí, amor meu. Ja vinc. Entro en batalla! *(Surt)*

MENEIO: *(Entrant)* Quin patir! Caius que vol abusar de mi, l'amo que vol convertir-me en eunuc, la Cinna voltant per la casa i jo amb aquesta pinta...

OCTÀVIA: *(Des de dins)* No capità... Per favor! Així no!

MENEIO: És l'Octàvia! Què hi fa ella aquí? Quin embolic!

(S'amaga en el moment en que surt l'Octàvia seguida d'en Marcus)

OCTÀVIA: Estic confosa Marcus... Tot va tan depresa...

MARCUS: Ho comprenc, amor meu...

OCTÀVIA: Tants anys esperant l'home de la meva vida... Defensant la meva virtut... i ara, tu...

MARCUS: Perdona'm cel meu! Tens raó. Així sóc jo, Guerrer, impetuós...

OCTÀVIA: Ja ho he vist, ja...

MARCUS: És la meva formació militar. Per conquerir un objectiu, calculo les possibilitats, mesuro la força de l'enemic, l'envolto i quan veig un flanc descobert, entro a sang i foc.

OCTÀVIA: Sona terrible...

MARCUS: I ara, enlluernat pels teus ulls, m'he deixat portar pel meu instint. Sóc un huracà. jo!

OCTÀVIA: T'estimo, Marcus, ja t'ho he dit. Però ara no ens deixem portar per la passió... Tot arribarà.

MARCUS: Serà com vulguis... Et faré la meva esposa i després... seràs meva!

OCTÀVIA: Sí. I ara, adéu capità. Fins demà... Les hores em semblaran segles...

MARCUS: *(Assenyalant les habitacions)* Així, aquesta nit, no...?

OCTÀVIA: No... Ave, capità. *(Surt)*

MARCUS: Ave, dolça Octàvia.

(Arronsa les espatlles i surt. Entra Crasso amb precaució)

CRASSO: Meneo, Meneo...

MENEIO: *(Entrant)* Sí?

CRASSO: Meneo! Vine als meus braços! *(L'abraça)*

MENEIO: Un altre! Pel que es veu sóc irresistible.

CRASSO: Ho he sentit tot! Oh, Meneo, ho has fet molt bé, molt bé...

MENEIO: Senyor, si no he fet res!

CRASSO: Quina dolçor... quina tendresa... quina veu tan dolça... "T'estimo Marcus, però ara no ens deixem portar per la passió". Fantàstic! Ara, allò de prometre't en matrimoni, potser ha estat

excessiu.

MENEO: Però, amo...

CRASSO: He vist el pergamí! He vist el pergamí (*Es frega les mans*) Ara ja estic preparat. Sí! Seré Senador! Abraça'm!

MENEO: Torne-m'hi!

(S'abracen i entra Clàudia)

CLAUDIA: Perdó...

CRASSO: (*Apart*) L'esclava de Cinna!

MENEO: (*Apart*) Quina situació!

CRASSO: Hem... d'allò... No pensis malament, Clàudia... és una llarga història... Ja ens n'anaven al llit.

CLAUDIA: Oh!

CRASSO: No! En fi... Bona nit... Però sis plau, Clàudia, ni una paraula d'això a ningú. Seria massa difícil d'explicar. (*A Meneo*) Arregla-ho com puguis, però no em traeixis. (*Surt*)

(Clàudia s'acosta a Meneo que fa per amagar el rostre)

CLAUDIA: Perdona'm, senyora... No hauràs vist a Caius, el meu amo? He de trobar-lo. La Cinna està que treu foc pels queixals. No l'havia vist així des de la seva nit de nocces, quan en Caius es va presentar de matinada, borratxo i amb un vel d'odalisca al cap... Però diguem. Fa molt que ets a la casa? No t'havia vist mai.

MENEO: (*Resignat i seguint el seu paper*) Molts anys.

CLAUDIA: És estrany...

MENEO: Però sempre a la cuina.

CLAUDIA: Quina nit, oi?

MENEO: Sí.

CLAUDIA: Aquests amos nostres estan grillats. De sobte, au, a quedar-nos a dormir aquí. I tot per aquesta dèria del Senat.

MENEO: Sí.

CLAUDIA: Ets poc parladora, oi?

MENEO: Sí.

CLAUDIA: Però, diga'm... Tu que ets de la casa. Coneixes bé al Meneo?

MENEO: (*Mecànicament*) Sí. (*Astorat*) Eh?

CLAUDIA: Veig que ets una dona discreta i potser podries ajudar-me.

MENEO: Jo, no ho sé...

CLAUDIA: Veuràs... Fa molts anys que m'agrada en Meneo... però tot i essent veïns, ell mai s'ha fixat en mi.

MENEO: (*Mirant-se-la bé*) No té perdó!

CLAUDIA: En canvi jo, cada cop que el veig... Ai! És tan home...

MENEO: Això sí!

CLAUDIA: Tan viril!

MENEO: També!

CLAUDIA: M'agradaria tant conèixe'l a fons...

MENEO: Molt a fons?

CLAUDIA: Molt! Hi ha nits que no dormo pensant en ell.

MENEO: Caram!

CLAUDIA: Sí, ja ho sé, sóc boja... Ell ni em mira, ni em coneix pràcticament... però sempre hi ha una esperança.

MENEO: I tant! Ja veuràs com aviat les coses canviaran...

CLAUDIA: (*Il·lusionada*) Tu ho creus?

MENEO: Ja veuràs com molt aviat et farà cas.

CLAUDIA: Ho desitjo tant! Ajuda'm, sis plau. Tu que el coneixes... Parla-l'hi de mi... amb discreció. Jo em moro de vergonya...

MENEO: Ho faré. *(Animat)* Realment és fantàstic aquest xicot.

CLAUDIA: Oi que si?

MENEO: Té moltes virtuts... jo el conec molt bé.

CLAUDIA: Ajuda'm, sis plau! Però que això quedi entre nosaltres. De dona a dona.

MENEO: Això! De dona a dona. *(Apart)* Perdona'm mare, si em veus des de la tomba!

CLAUDIA: Adéu... ja ens veure'm. *(Surt)*

MENEO: Ves per on! Això m'aconsola. També agrado a les dones... Uff...

(Entra Caius amb la sabata)

CAIUS: Colometa!

MENEO: Oh, no! Tornem-hi! Quina nit!

CAIUS: Colometa, et porto la sabateta! Vina a posar-te-la que jo ja et treure tot el demés...

MENEO: No cal, no cal!

CLAUDIA: No t'escaparàs! Vine'm aquí!

(Meneo i Caius corren per l'escenari. Entra Crasso)

CRASSO: Caius! Què hi fas tu aquí?

CAIUS: Crasso! Et compro aquesta esclava!

CRASSO: *(Agafant Meneo)* Aparta't!

FILIPPA: *(Entrant)* Què és aquest escàndol?

CRASSO: Res! No és res!

(Crasso deixa anar Meneo que surt disparat i cau en braços de Marcus que entra en aquell moment)

MARCUS: *(Abraçant-lo i sense veure-li la cara)* Què passa Octàvia?

CINNA: *(Entrant amb la Clàudia)* L'amant del capità!

CAIUS: *(A Cinna)* Jo no la conec! Jo no la conec!

CINNA: A callar, sàtir!

OCTÀVIA: *(Entrant)* Marcus, qui és aquesta dona?

CLAUDIA: La cuinera!

(Meneo desesperat es treu la perruca)

MENEO: No puc més!

MARCUS: *(Apartant-lo horroritzat)* El mut!

CINNA: Oh! Ara entenc perquè em rebutjava! Li agraden els esclaus!

CLAUDIA: *(Tràgica)* Estimo un pervertit!

CAIUS: *(Indignat)* Pengem-lo! Pengem-lo!

(Meneo crida mentre tots el persegueixen. Gran rebombori a l'escenari mentre puja el volum de la música i cau el teló)

(TELÓ)

TERCER ACTE
(Primer quadre)

La mateixa sala, al matí següent. En obrir-se el teló, l'Octàvia i en Meneo estan arreglant l'estança. Posant flors, safates amb fruita, etc. Filippa ho supervisa tot.

FILIPPA: Cuita! Cuita! Vull que aquesta sala sia digna del general Delirius. No! Octàvia, les flors més a la dreta. I tu Meneo, puja vi del celler.

MENEIO: Sí, senyora. De la bota del racó?

FILIPPA: Naturalment! I espero que el lamentable episodi d'ahir nit t'hagi escarmentat.

MENEIO: Senyora, jo vaig ser una pobre víctima de les circumstàncies...

FILIPPA: Quines circumstàncies?

MENEIO: El vostre marit.

FILIPPA: Ja, ja... Au, vés!

(Meneo surt)

FILIPPA: I tu, Octàvia... No tens res a dir?

OCTÀVIA: Que sóc molt feliç.

FILIPPA: Vaja! Almenys algú de la casa va passar-s'ho bé, ahir. Així que el capità Marcus...

OCTÀVIA: *(Avergonyida)* Sí, senyora...

FILIPPA: Doncs, això no està gens bé! Tu saps que jo t'estimo quasi com a una filla... però això que una esclava i un capità del nostre exèrcit... No, no pot estar bé.

OCTÀVIA: M'estima i vol casar-se amb mi.

FILIPPA: No pot fer-ho amb una esclava.

OCTÀVIA: Ell em comprarà.

FILIPPA: Tu no estàs a la venda! Si has de ser lliure serà per la meva voluntat. No els vull per a res els diners del capità.

OCTÀVIA: Però jo l'estimo... I malgrat tot, també us estimo a vos i a l'amo. Per això, si m'allibereu, guanyareu una filla...

FILIPPA: No ho sé... No està ben vist alliberar esclaus.

OCTÀVIA: ... i si guanyeu una filla i em caso amb Marcus, guanyeu un fill... capità de l'exèrcit!

FILIPPA: Capità i amb molt futur... Això ja m'agrada més...

OCTÀVIA: *(Suplicant)* Senyora...

FILIPPA: Ja veurem... Ja veurem... Oh! Aquestes flors, posa-les bé. Ai! Deixe'm! Tot ho he de fer jo! Vés, vés i arregla't una mica... per quan surti en Marcus...

OCTÀVIA: *(Fent-li un petó ràpid)* Sí, senyora. Gràcies, senyora. *(SURT)*

FILIPPA: Un gendre capità... m'agrada!

CRASSO: *(Entrant)* Bon dia, colometa!

FILIPPA: No em vinguis amb compliments. Tu ets el culpable de tot el terrabastall que es va organitzar ahir nit. No vull veure't. Ja t'ho he dir abans.

CRASSO: Pensa que tot ho vaig fer per tu.

FILIPPA: Jo no necessito que vagis amagat per la casa amb un esclau disfregat de dona.

CRASSO: Deixa-ho córrer. El més important és que vaig aconseguir veure el pergamí.

FILIPPA: Ja m'ho has explicat, això del pergamí i és tan increïble com la història del general d'incògnit.

CRASSO: Confia en mi... El millor de tot és que nosaltres ho sabem i en podem treure profit... en canvi, en Caius...

FILIPPA: No em parlis d'en Caius i la Cinna. Convidar-los a sopar és una cosa. Però tenir-los ficats a casa, és massa.

CRASSO: On són?

FILIPPA: Suposo que encara dormen. Sembla ser que aquesta nit han tingut una baralla de mil diables.

CRASSO: Què em dius?

FILIPPA: Ja saps com les gasta la Cinna.

CRASSO: Pobre Caius!

FILIPPA: Et fa llastima el teu enemic polític?

CRASSO: La política és una cosa però davant d'un perill públic, com la Cinna, cal tenir solidaritat.

FILIPPA: *(Mirant la taula guarnida)* No m'acaba d'agradar aquest centre. Portaré més flors. *(Surt)*

CRASSO: Doncs a mi sí que m'agrada aquesta safata. Endraparé una mica.

(Crasso s'estira al triclinium i menja raïm. per la terrassa apareix Metelo. no se'n adona de la presència d'en Crasso i entra furtivament buscant l'amagatall dels diners. De sobte Crasso el veu i Metelo veu Crasso. tots dos queden bocabadats)

METELO: *(Apart)* Estic perdut!

CRASSO: *(Apart)* El general!

METELO: *(Apart)* Què puc fer?

CRASSO: *(Apart)* Començaré a guanyar-me'l... *(A Metelo)* Benvingut, noble patrici!

METELO: *(Buscant al patrici)* Com? Qui?

CRASSO: *(Fent una reverència)* Senyor, aquesta casa s'honora de rebre't.

METELO: A mi?

CRASSO: I tant! Sé que ets amic del capità Marcus i els amic d'en Marcus Galanus, són els meus amics.

METELO: *(Sense entendre res)* Ah, sí?

CRASSO: *(Saludant)* Ave, ciutadà!

METELO: A... Ave. *(Apart)* A... veure si això és una ensarronada.

CRASSO: Però no et quedis dempeus. Seu i reposa. *(Metelo, recelós, ho fa)* Permet-me que em presenti. Sóc Cassio Craso, cònsol de Roma en aquesta província. *(Entra Filippa amb unes flors)* I aquesta és Filippa, la meva esposa... Acosta't, Filippa. Aquest és... és... *(A Metelo)* Perdona'm, senyor... el teu nom?

METELO: El meu nom?

CRASSO: Sí, no recordo que me l'hagis dit...

METELO: Me... Metelo... Metelo Expòsitus...

CRASSO: És Metelo Expòsitus... *(Amb intenció)* Amic del capità Marcus!

FILIPPA: Ah! Amic d'en Marcus!

METELO: Sí. Això sembla... Però ara disculpeu... jo me'n he d'anar...

CRASSO: I ara! De cap de les maners! Tu et quedes aquí. Estem encantats! *(A Filippa, fent-li l'ullet)* Oi, noia?

FILIPPA: I tant!

CRASSO: Posat còmode i mentre esperes al capità...

METELO: No! Jo no l'espero al capità... Adéu!

(Filippa i Crasso l'agafen i el fan seure)

CRASSO: Res! Descansa, descansa... Volem que et trobis com a casa teva, oi, Filippa?

FILIPPA: I tant!

METELO: Però jo...

CRASSO: Prou!

METELO: ... no voldria molestar...

CRASSO: General...Ai! Noble patrici... Ja n'hi ha prou d'aquest color.

FILIPPA: I parlant de color... esteu molt pà·lid.

METELO: És l'e... l'emoció... aquesta rebuda...

CRASSO: Res, res. Té! Pren un fruita. Vols una mica de vi?

METELO: Jo... no... no sé...

CRASSO: I tan que sí! Filippa, una mica de vi pel nostre convidat!

FILIPPA: Sí! Però no pas d'aquest. Vaig a buscar-te una autèntica ambrosia. Vinc de seguida!

(Surt)

CRASSO: Però si aquest vi és molt bo... Me'l porten d'unes bodegues d'aprop de la Blanca Subur.

(Serveix) Té, amic meu. Bevem en el teu honor.

METELO: Beure? Tant d'hora?

CRASSO: Un dia és un dia! Quan es té l'ocasió de beure amb tant important personatge?

METELO: *(Apart)* Ai, la mare! Aquest paio està com un llum!

CRASSO: *(Aixecant la copa)* Salut!

METELO: Sa... salut.

CRASSO: *(Dissimulant)* Precisament arribes un dia molt important. Avui tenim l'honor d'acollir a la nostra humil mansió a un gran personatge. Un dels més grans... Què dic un dels més grans? El més gran heroi de Roma.

METELO: Ah!

CRASSO: Personalment no el conec, però sento per ell una gran admiració. Sou... vull dir... és un gran home... i un valent soldat! *(Aixecant-se de cop i saludant Metelo)* Ave!

METELO: *(Espantat i fent un bot)* Ave! Doncs si aquesta persona ha de venir, jo faig nosa... Gràcies per tot. I ara me'n vaig.

CRASSO: *(Fent-lo asseure)* No cal, no cal, amic meu. *(Amb picardia)* No crec que vingui estant tu aquí...

METELO: Mira que bé!

CRASSO: I ara, senyor, deixa'm que et parli una mica de mi... No m'agrada fer-ho, però ja que ens hem fet amics...

METELO: Ah, sí?

CRASSO: Vull que em coneguis bé.

METELO: *(Apart)* Ai, la mare!

CRASSO: Aquesta colònia és una perla. No m'agradaria pecar d'immodèstia però en Cèsar pot estar satisfet del meu treball aquí.

METELO: Ah, sí?

(Entra Filippa amb una copa)

FILIPPA: Té noble patrici... Aquest vi és el de les gran ocasions.

METELO: Jo no voldria molestar...

FILIPPA: Res, res! Beu i gaudeix-lo.

CRASSO: *(Brindant)* Salut!

METELO: *(Conformat)* Salut! *(Apart)* I que em duri! *(Beu)*

FILIPPA: *(Apart)* Aquest beuratge que va preparar la Sibil·la, serà el toc definitiu. *(A Metelo)* Bon vi, oi?

METELO: *(Que no sap que li passa)* Sí, sí...

CRASSO: Doncs, com et deia, aquesta colònia és una bassa d'oli...

METELO: *(Mirant fixament a crasso)* Crasso, ets un gran home!

CRASSO: Senyor, és un honor...

METELO: De sobte sento un gran afecta per tu.

FILIPPA: *(Apart)* Quin efecte! Espero que la Sibil·la no hagi fet massa fort.

(Metelo s'aixeca i dona uns cops a l'espatlla a Crasso)

METELO: Sí, senyor... ets un gran home. Què puc fer per tu?

CRASSO: *(Fent-li l'ullet)* Ja ho saps, ja ho saps. He, he...

METELO: Faré el que sigui.

FILIPPA: Gràcies, amic nostre. No cal que en parlem més. *(Amb intenció)* En ge-ne-ral ens pots

ajudar molt...

CRASSO: General... ment no necessitem ajuda, però hi ha aquest Caius.

METELO: Caius?

CRASSO: Un veí... no massa de fiar.

FILIPPA: I amb una dona...

METELO: Bé, estimat Crasso. Ja ens veurem!

CRASSO: No te'n vagis. Quina mania! Seu, reposa, beu... Nosaltres anirem a buscar en Marcus.

METELO: Això! Aneu, aneu... Jo us espero aquí.

CRASSO: Fins ara amic meu. *(Metelo l'abraça)*

FILIPPA: Reposas. Com si fossis a casa teva. *(Surten)*

Metelo s'eixuga la suor)

METELO: Uff...

MENEO: *(Entrant)* Metelo, que fas aquí?

METELO: Ai, Meneo, que no entenc res.

MENEO: Però que hi feies amb els amos?

METELO: No ho sé! He entrat, m'han vist i se'm volen quedar.

MENEO: T'has tornat boig?

METELO: Sí, segurament m'he tornat boig perquè no entenc res.

MENEO: Au, va, tranquil·litza't.

METELO: He vingut a buscar els diners i m'han enxampat. Jo no sabia què dir. I de sobte, quan m'han vist... com si fos un déu! "seu, noble, senyor, beu, descansa..."

MENEO: T'han confós!

MENEO: Naturalment que m'han confós... perquè jo de senyor...

MENEO: Més aviat no..

METELO: Doncs ja ho veus. El cas és que creuen que sóc amic d'un tal Marcus.

MENEO: Ja ho entenc. Ara ja sé el que passa.

METELO: Aquí tothom ho sap tot, menys jo!

MENEO: És una llarga història, però no t'amoïnis. Millor que t'hagin confós. Ahir a la nit tothom em confonia a mi i aquí estic.

METELO: El cas és que de sobte ... l'he agafat molt afecte al teu amo.

MENEO: A Crasso?

METELO: Sí, és un gran home.

MENEO: Què vols que et digui... ahir deies que era l'enemic del nostre poble.

METELO: Ja ho sé... però val molt. És un noble adversari...

MENEO: I una miqueta botifler...

METELO: Ah, no! Això si de cas ho és un tal Caius. En Crasso... diguem que està equivocat... però valer, val molt, sí senyor.

MENEO: Si tu ho dius...

METELO: Sí, sí. És un sentiment que em surt de dins.

MENEO: Del cor.

METELO: No. De l'estómac.

MENEO: Ja. Un sentiment visceral.

METELO: Exacte! I ara he d'escapar d'aquí. On són els calés?

(Meneo els treu de l'amagatall i quan els va a donar a Metelo, entra Clàudia)

CLAUDIA: Bon dia, Meneo!

MENEO: Clàudia! *(A Metelo)* Té. I ara ves-te'n.

METELO: Adéu, Meneo. *(Va a sortir, però abans es gira)* Molts records a Crasso! *(Surt)*

CLAUDIA: Meneo, què vol dir això?

MENEO: Clàudia, preciosa, oblida-ho!

CLAUDIA: Li has donat diners! Un esclau no en pot tenir de diners. Està prohibit!

MENEO: És un deute de joc.

CLAUDIA: Oh, Meneo, tu i els teus embolics. Segur que estàs ficat en algun assumpte lleig.

MENEO: No, Clàudia. Es tracta d'un assumpte molt important... De l'alliberament de tot un poble.

CLAUDIA: Meneo! Poden matar-te per això!

MENEO: Dolça Clàudia... no ploris per mi.

CLAUDIA: No ploro. M'ha entrat alguna cosa a l'ull.

MENEO: Ah! Potser ahir et vas fer una idea equivocada de mi...

CLAUDIA: No vull parlar d'això. Quina vergonya. Confondre't amb la cuinera... I tot el que et vaig dir de tu mateix.

MENEO: Dona... jo no sabia que t'agradava tant.

CLAUDIA: Oh, Meneo...

MENEO: Saps tan poc de mi...

CLAUDIA: Començo a fer-me'n una idea.

MENEO: *(Abraçant-la)* Clàudia! Criatura, jo no puc dar-te res. Només sóc un esclau tastador...

CLAUDIA: *(Apassionada)* Doncs tasta'm, Meneo, tasta'm! *(Palpant-li els braços)* Oh! Que fort que ets!

MENEO: He fet exercici.

CLAUDIA: Al gimnàs?

MENEO: A galeres!

(Meneo i Clàudia canten i ballen)

Tema de Meneo

SÓC TON ESCLAU

**Jo vaig nàixer a l'Empordà,
sóc un esclau de primera,
m'agradava navegar
i em van fotre a una galera.
Sempre al banc, encadenat,
em vaig anar fent gran
i la mare presumia,
explicant que ella tenia
un fill treballant a un banc.**

**El marejos i el fuet
em van debilitar,
quan em van tornar a la costa
no valia quatre rals.**

**Els meus amos em compraren
i em feren tastador.
I ara menjo com un lladre,
i ara menjo com un lladre,
i ara visc com un senyor.**

**Casa't amb mi, sóc ton esclau,
que em tens el cor
dins d'una gàbia.
Amb aquest ulls que m'embogeixen**

**i aquesta pell,
i aquesta pell, de pruna, Clàudia.**

(Surten agafats de la ma)

CRASSO: *(Entrant)* Noble Metelo! Eh?... On és? Deu estar amb Marcus perquè tampoc no el trobo...

CAIUS: *(Entrant)* Crasso, et buscava.

CRASSO: Em buscaves?

CAIUS: A la porta del jardí, la guàrdia ha detingut un home que fugia amb una bossa de diners. Sembla ser que és un d'aquests independentistes. Ha confessat que aquí a la casa hi ha un còmplice.

CRASSO: Un còmplice?

CAIUS: Sí. I et convé detenir-lo quan abans. Al Cèsar no li agradaria saber que per la mansió del seu cònsol, s'hi passeja gent d'aquesta mena.

CRASSO: *(Apart)* Si el general se n'assabenta,estic perdut!

(Crasso se'n va corrents)

CAIUS: Això va bé! *(Fregant-se les mans)* Quan més problemes tingui en Crasso, més fàcil m'ho posa. Si pogués parlar amb el capità Marcus sobre els gustos del general Delirius, potser, podria fer-li algun obsequi del seu gust quan arribi. Tot ajuda...

(Surt cap a les habitacions d'en Marcus)

(Entra Octàvia amb el general Delirius d'incògnit)

OCTÀVIA: Espera't aquí, senyor...Ara mateix aviso el capità Marcus. *(Surt)*

DELIRIUS: Esperaré... Ah! Quina nit... La veritat és que necessitava una mica de distracció... Això d'anar d'incògnit està molt bé... dóna tanta independència...

(Caius entra just per sentir l'ultima paraula)

CAIUS: L'altre independentista! Ah! No t'escaparàs! Al Cèsar li agradarà saber que capturo enemics de l'Imperi!

DELIRIUS: Com?

(Caius es llença sobre en Delirius agafant-lo pel coll)

CAIUS: Ja ets meu, traïdor!

DELIRIUS: Auxili!

CAIUS: *(Cridant)* Crasso! Crasso! A mi!

(Entra Crasso, esverat, seguit de Filippa i Cinna)

CRASSO: Què està passant aquí?

CAIUS: Ja el tinc. He capturat un traïdor!

DELIRIUS: Qui m'insulta?

CAIUS: Jo maleït! *(Li dóna una puntada de peu)* Tota la vida et recordaràs de Caius Sempronius!

CINNA: El meu heroi!

CAIUS: Ahir no pensaves el mateix!

FILIPPA: Qui és aquest home?

CRASSO: Un lladre!

DELIRIUS: Per Júpiter! Jo un lladre?

CRASSO: Aviseu la guàrdia! *(Apart)* Maleïda sia! I el general voltant per aquí!

CAIUS: Ho pagaràs molt car!

(Entren Marcus i Octàvia)

MARCUS: Què és aquest escàndol? Oh! Per Urà! General Delirius!!

DELIRIUS: Marcus, ajuda'm! A mi la legió!!

CAIUS: Com?

CRASSO: Què?

CINNA: El general?

FILIPPA: Llavors, l'altre?

MARCUS: (*Apartant Caius*) General, esteu bé?

DELIRIUS: Què significa aquest ultratge?

(*Es treu la túnica i apareix vestit de militar*)

CAIUS: Em vull morir!

DELIRIUS: No t'amoïnis per això! Deixa-m'ho a mi!

CRASSO: Senyor, estic desolat!

DELIRIUS: Qui ets?

CRASSO: Casio Crasso. L'amo de la casa i cònsol de la província.

DELIRIUS: I com deixes que a casa teva s'atropelli a un general de Roma?

(*CANTA*)

Tema del general Delirius:

JA CAL QUE TREMOLEU

DELIRIUS:

**Mireu, mireu, ja cal que tremoleu
teniu l'honor de veure un vencedor.**

**Renoi, renoi, mireu-me sóc l'heroi
que ha fet de Roma la més gran nació.**

**Sóc jo, sóc jo, el noble general
que mana a l'exèrcit més guerrer**

**Sóc jo, sóc jo, vull una explicació
o juro convertir aquesta casa en un femer.**

MARCUS: El general està enfadat...

CAIUS/CRASSO: En quin merder que ens hem ficat...

FILIPPA/CINNA: Quina desgràcia la confusió...

MARCUS: La confusió que no té perdó.

DELIRIUS:

**Calleu, calleu, és hora que pregueu,
la meva espasa rentarà l'honor.**

**Renoi, renoi, i quina humiliació,
l'home més gran de la nació
tractat com un pendó!**

CRASSO: Oh, general... Perdona'm! Tot això ha estat lamentable!

MARCUS: Ja us vaig dir, general, que això d'anar d'incògnit no era convenient...

DELIRIUS: No hi fa res. Ha estat perfecte. Ara ja sé quin parell de païos pretenen l'escó del Senat.

(*Entren dos soldats portant Metelo*)

SOLDAT: Cònsol, aquest home fugia de la casa emportant-se diners.

FILIPPA: L'amic d'en Marcus!

METELO: (*Abraçant Crasso*) Amic Crasso!

DELIRIUS: Qui és aquest home?

CAIUS: El traïdor! Aquest és el traïdor, general Delirius!

METELO: (*Astorat*) General Delirius? General Delirius Màximus?

DELIRIUS: Sí!

METELO: Per fi et trobo!

DELIRIUS: Com?

METELO: Ja no te'n recordes, oi? No recordes que, quan eres un centurió destacat a Tarraco vas enamorar una reusenca... La lluna, la platja i unes copetes de ratafia... van fer que aquella pobre noia caigués als teus braços, enlluernada pel teu uniforme...

DELIRIUS: Si me'l vaig treure!

METELO: Després... l'abandó i l'oblit. Per a tu, una aventura d'estiu... per a ella, una criatura de quatre quilos i dues càries.

DELIRIUS: Llavors? Tu!

METELO: Sí!

DELIRIUS: Oh!

METELO: Pare!!

DELIRIUS: Fill!!

(S'abracen)

FOSC RÀPIT

TERCER ACTE
(Segon quadre)

La mateixa sala, uns moments després. Metelo i Delirius.

DELIRIUS: I aquesta és tota la història, Metelo... Vaig ser traslladat a Roma i les meves obligacions a la milícia no em van permetre tornar a Tarraco. Sempre he guardat un record molt especial de la teva mare... però si hagués sabut que tenia un fill...

METELO: Ella no volia saber res de tu. Aquest va estar sempre el seu secret... ja saps, els comentaris...

DELIRIUS: Però, tu com ho sabies?

METELO: Poc abans de morir m'ho va explicar tot.

DELIRIUS: I jo sense saber res...

METELO: Jo era la seva vergonya...

DELIRIUS: No ets molt agraciat... però, vergonya...

METELO: Oblidem-ho tot! No ens hauríem d'haver conegut!

DELIRIUS: Oblidar-ho? Mai! Tu ets el fill que sempre he desitjat! Vindràs amb mi a Roma i et donaré tot el que no vaig poder-li donar a ta mare.

METELO: Impossible! Tu ets un enemic del meu poble!

DELIRIUS: Quin poble?

METELO: El meu, Catalònia!

DELIRIUS: Què estàs dient? Roma és la nostra pàtria! Això és una colònia de l'Imperi.

METELO: Mai! Som un nació! Això de ser colònia fa pudor!

DELIRIUS: Ja hi som!

METELO: Opressor!

DELIRIUS: Va, va, Metelo... No exageris... Ara no ho veus, però deixa que passin uns quants segles. Segur que ensenyareu els edificis romans amb orgull, i les vostres quadrigues passaran per sota dels nostres arcs.

METELO: Sí, home, i un rave! Retireu les forces d'ocupació i doneu-nos la llibertat!

DELIRIUS: Temps al temps, Metelo, temps al temps... Ara sis plau, fes venir a Crasso i a Caius. Vull parlar amb tots dos. I que vingui també una endevinadora, vull saber què ens reserva el futur.

METELO: *(Sortint)* Llibertat, amnistia i Estatutum d'autonomia!!

DELIRIUS: Hauré de parlar amb el Cèsar. Al cap d'avall, pel que sembla, amb un estatutet i deixant-los parlar la seva llengua, es conformaran... Mentre paguin els impostos...

(Entren Crasso i Caius molt avergonyits)

CRASSO: Ens cridaves, noble Delirius?

DELIRIUS: El que m'ha passat aquí, no m'havia passat mai...

CRASSO: Qui podia imaginar-se que un general entraria així a la casa...

DELIRIUS: No en parlem més. La meva ira s'ha calmat, gràcies a retrobar el meu fill.

CAIUS: *(Fent-li la pilota)* Un xicot molt simpàtic, per cert...

CRASSO: *(Fent-li la pilota)* I molt eixerit! Si sabéssiu com m'aprecia!

DELIRIUS: A tu?

CRASSO: És estrany, oi? Doncs m'aprecia, m'aprecia...

DELIRIUS: Prou! Ara volia parlar-vos de Roma...

CAIUS: Jo només volia fer un servei al Cèsar, detenint un enemic.

CRASSO: Ell fou qui et va donar la puntada!

CAIUS: *(A Crasso)* Jo no sabia qui era!

CRASSO: *(A Caius)* Un aspirant a senador no pot anar donat puntades al generals!

DELIRIUS: Calfeu! Enllestim això del Senat. Caius, avisa a tothom. Per no anar repetint les coses,

parlaré oficialment i després anirem a dinar.

CAIUS: (Surt fent reverències) Sí, senyor, sí senyor...

CRASSO Podeu preguntar-me tot el que vulgueu.

DELIRIUS: Què?

CRASSO: Pregunteu-me, pregunteu-me... Estic ben preparat. Em sé totes les respostes que vol en Cèsar. Sóc el més qualificat per ser Senador... Au, pregunteu-me...

DELIRIUS: Les respostes? Marcus va ensenyar-te el pergami?

CRASSO: (Cínic) El pergami? De quin pergami parreu? Jo... ja m'ho sé tot... d'abans...

DELIRIUS: I estàs preparat per l'examen...

CRASSO: Tot! M'ho sé tot!

DELIRIUS: Sou molt espavilats per aquesta terra...

CRASSO: Gràcies. Au, pregunteu-me que jo us respondré.

DELIRIUS: Que n'ets de pesat! Deixem-ho! No em cal fer cap pregunta.

CRASSO: (Apart) Maleïda sia! Amb el que em va costar...

(Entren Marcus, Metelo, Caius, Filippa i Cinna)

DELIRIUS: Cèsar em va confiar una delicada missió... Decidir qui seria el proper Senador per la província...

CAIUS: Qui millor que tu per fer-ho?

DELIRIUS: Després de tot el que ha passat... Ja he pres la meva decisió.

FILIPPA: (Donant-li un cop a Crasso) Posa't bé!

CINNA: Quina emoció!

CAIUS: (A Delirius) El capità Galanus ja t'ha parlat del meus mèrits, oi?

DELIRIUS: Calla!

CAIUS: Visca el general Delirius Màximus!

CRASSO: Pilota!

DELIRIUS: Silenci!

DELIRIUS: Tu, Caius, ets un dels proposats... i per Urà, que has fet mèrits tots aquest anys...

CINNA: Molts, molts!

CAIUS: Era el meu deure, general. Negociet per aquí, transacció per allà... Fer país, vaja!

DELIRIUS: I tu Crasso, comptes amb l'afecte del Cèsar...

METELO: I amb el meu!

DELIRIUS: Aquesta província és moderna, treballadora i amb seny.

CRASSO: I paguem els impostos!

FILIPPA: I els tributs! I les tasses! I les contribucions! I...

DELIRIUS: Prou! Ho esteu fent molt bé! Per tant és molt difícil prendre una decisió. Malgrat tot, ja l'he presa. El futur Senador per la província serà... Metelo, el meu fill!

METELO: Jo?

CRASSO: El lladre?

CAIUS: L'independentista?

DELIRIUS: Vosaltres dos ja feu molt bé la vostra tasca. Metelo serà Senador i el tindrè amb mi a Roma.

CRASSO: Adéu orgies...

CAIUS: Adéu riqueses...

FILIPPA: Adéu torreta a la Via Àpia...

CINNA: Adéu gladiadors...

METELO: Mai! No em passaré a l'enemic!

DELIRIUS: Fill meu. Fes-me cas. T'ho dec, per la memòria de la teva mare.

METELO: La meva mare no resistiria veure al seu fill assegut a un escó de Roma.

DELIRIUS: Sigues pràctic, Metelo... Des del Senat pots defensar les teves idees. La peculiaritat del

fet català. I amb el temps, aconseguir un estatútm, una autonomia... i poquet a poquet... m'entens?

METELO: (*Dubtant*) Mirat així...

(Entra la Sibil·la i Meneo, Octàvia i Clàudia amb safates plenes de fruites i vi)

DELIRIUS: Celebrem-ho! I no se'n parli més!

MARCUS: (*Agafant la mà d'Octàvia*) General, l'Octàvia vindrà amb nosaltres...

DELIRIUS: Ben fet! Casa't i coneix als teus fills. Després no tindràs sorpreses.

(Marcus i Octàvia s'abracen)

CRASSO: El capità i l'Octàvia? Si que ha anat rapit això! Tu ho sabies, Filippa?

FILIPPA: Sí. I no vull que hi posis pegues. Ja que no pots ser Senador, conforma't amb un capità a la família.

CINNA: (*A Caius*) Inútil! Si haguessis escanyat l'autèntic lladre, ara series Senador.

CAIUS: Ja ho tinc pensat. Ampliaré el negoci i faré més diners. Em dedicaré a l'economia productiva. Crearé una multi-provincial! Si no puc fer política, entraré a la Jet-Set.

METELO: (*A Meneo*) Vols venir amb mi a Roma?

MENEEO: No em parlis. Traïdor!

METELO: Home, Meneo...

MENEEO: Tants anys de lluita i de jugar-nos el coll... I ara de sobte, au, a Roma. I els nostres ideals a fer punyetes! Col·laboracionista!

METELO: Delirius té raó. Aquí l'únic que fem és ensenyar llençols escrits al circ i pintades a la Via Laietana. Des de dins del govern podrem fer més feina.

MENEEO: Estàs enlluernat pel càrrec!

METELO: Sóc pragmàtic!

MENEEO: Vés, vés a Roma, si vols. Jo em quedo aquí i seguiré amb la lluita.

METELO: Ja ho veuràs, Meneo. En quatre dies aconseguiré l'Estatútm, demanarem un pacte fiscal i et faré cap del govern autonòmic. Vols?

MENEEO: No!

CLAUDIA: Oh, Meneo. Ets l'esclau més independent que conec... i m'agrada!

MENEEO: Jo sóc així, noia!

DELIRIUS: (*Brindant*) Visca Roma!

MARCUS: Visca el Cèsar!

METELO: Visca Catalunya!

MENEEO: Lliure!

(Canten tots. Una part d'aquesta cançó està composta per una estrofa de cada tema dels diferents personatges)

APOTEOSI FINAL

TOTS:

**La vida tranquil·la a una colònia
s'ha vist trasbalsada per aquesta història.
Vosaltres ja heu vist el que ha succeït
esperem que us agradi aquest embolic.**

CRASSO/FILIPPA:

**A Roma no anirem,
no podrem viure a la capital,
però ens conformarem
aquí tampoc es viu tan malament.**

CAIUS/CINNA;
Quan la bossa sona,
quan la bossa sona.
pots conformar-te
si no vas a Roma.
I tenint diners
i tenint diners,
sempre hi ha manera d'arribar al govern.

MARCUS/OCTÀVIA:
L'amor junts descobrirem,
de l'amor, junts gaudirem.
Sols contemplar-te
fas que m'esveri.
Vals un imperi, amor meu.

SIBIL·LA:
Pèl de rata, pota de grill, unglà de drac, ben remenat.
Pèl de rata, pota de grill, unglà de drac!

MENEO/CLAUDIA:
Casa't amb mi, sóc ton esclau,
que em tens el cor dins d'una gàbia,
amb aquest ulls
que m'embogeixen...
i aquesta pell,
aquesta pell, de pruna, Clàudia.

METELO/MENEO:
Dolça Catalònia, t'alliberarem,
no vindrà d'un segle
però tindrem govern, tindrem govern.
Som i serem de Catalònia,
tant si es vol com si no es vol!

DELIRIUS:
Mireu, mireu, ja cal que ens aplaudiu,
que per vosaltres va aquest embolic.
Renoï, renoï, que el que ha passat aquí
no seria el mateix
si haguéssim de parlar amb llatí!

(TOTS BIS)

TELÓ